

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej

Prenumerata w Radomiu wynosi:
 Miesięcznie 5 k. — h.
 Z odnośnieniem do domu . 6 k. — h.
Na prowincji z przesyłką pocztową:
 Miesięcznie 6 k. — h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempla.
 Redakcja otwarta od 12 do 1 i od 6 do 7 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.
 Rękopisów niezastreżonych Redakcja nie zwraca.

Numer pojedynczy 30 halerzy.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kolonialnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnera, ulica Skaryszewska № 16; J. Nitkowskiego, róg ul. Długiej i Szerokiej.

Cena ogłoszeń:
 Na 1 str. wiersz garmontowy 2 k. — h.
 . III petitowy . 1 . 20 .
 . IV — . 60 .
 Drobne za wyraz — . 20 .

KINO Y. CZARY.

Od poniedziałku 9 września 1918 r. Ostatnie dni!
 Osiołkowi w żłobie dano
 W jednym... Lenkę — w drugim... wiano!
 arcywesoła farsa w 5 części. w główn. roli Arnolda Rieck.

Walki nadpowietrzne

wspaniałe zdjęcia z natury.

JULJAN MIECZNIKOWSKI

WELNIANE
 POLECA:
 JEDWABNE
 BAWELNIANE WYROBY

Teatr Polski H. CZARNECKIEGO

We wtorek dnia 10 września pierwszy raz
Noc Miłości
 quodlibet operowo-operetkowy 3 akt. z rosyjskiego Walentinowa.

W środę dnia 11 września po raz ostatni
Królowa Kinematografu
 operetka w 3 akt. J. Gilberta.

W czwartek dnia 12 września Benefis Józefa Józefowicza pierwszy raz
Baron Cygański
 opera—buffo w 3 akt. J. Straussa.

Dnia 1 Października b. m. w Radomiu będą otwarte z pozwoleniem Ministerstwa Ośw. Publicznego

10 miesięczne Wieczorowe Kursa

dla dozorców robót publicznych (budowlanych i drogowych).

Warunki przyjęcia:

- a) ukończonych 17 lat,
 - b) świadectwo z 4 klas szkoły średniej;
 - c) świadectwo, stwierdzające przynależność do Kr. Pol.
- Zapisy przyjmuje i udziela informacji Radomskie Stowarz. Budowlane codziennie od godz. 11 rano do 1 po poł., Lubelska 41. 854—2

Telegramy „Głosu Rad.”

Południowo-Wschodnia.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

WIEDEŃ, 9 września. Donoszą urzędownie:

Działalność lotnicza, — pozatym nic nowego.

Szef sztabu jeneralnego.

Zachodnia.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.).

BERLIN, 9 września. Urzędownie z wielkiej kwatery głównej.

Na północ od Armentieres odparto ponowne ataki Anglików. Na polu walki wszędzie stoimy na naszych nowych pozycjach. Podczas dnia wczorajszego wróg usiłował podejść do nich z południowej strony drogi Peronne-Cambrai. Nasze strażnice tylnie zmusiły go do walki i następnie ustąpiły przed przeważającymi siłami nieprzyjacielskimi. Na zachód od linii Gouzeaucet-Epheu-Templeux silne ataki. Z obydwóch stron Sommy stoimy w bojowym kontakcie z nieprzyjacielem u linii Vermand(?) St. Simon, kanał Crozat. Na południe od Ailette nieprzyjacieli prze na nasze linie na wschód od Wauxailon. Między Wauxailon i na zachód od Wailly odparto nowo ataki.

KOMUNIKAT WIECZOROWY.

BERLIN, 9 września. Donoszą urzędownie:

Z obydwóch stron drogi Peronne-Cambrai walki straży tylnych przed naszymi nowymi pozycjami. Bitwy miejscowe między Ailette i Aisne. Pierwszy generał kwatermistrz Ludendorff.

Podział Ober Ost.

Pisma niemieckie donoszą: Zapowiedziany podział terytorjalny obszaru Ober Ost na dwa odrębne okręgi administracyjne doszedł właśnie do skutku. Dla prowincji bałtyckich stworzono obecnie osobny „Zarząd wojskowy krajów bałtyckich” z siedzibą w Rydze, podległy komendzie armji 8-mej. Szefem „zarządu” jest major Goessler. Zarząd krajów bałtyckich dzieli się na trzy zarządy prowincjonalne: kurlandzki z siedzibą w Mitawie, inflandzki z siedzibą w Rydze i estoński z siedzibą w Rewlu. Kierownicy tych zarządów mają tytuł „Landeshauptmanów”. Samo miasto Ryga stanowi osobny okręg i posiada swego „Stadthauptmana”.

Dla dzisiejszego obrazu litewskiego istnieje „wojskowy zarząd Litwy” z siedzibą w Wilnie. Dzieli się on na zarządy okręgowe: Kowno, Wilno, południową Litwę z Białymstokiem i „zarząd okręgu wojskowego” Suwalki. Samoistne wojskowe okręgi leśne: Białystok i Grodno zostały rozwiązane, a leśny okręg wojskowy Białowieży został poddany pod bezpośredni zarząd jen. gubernatorstwa Litwy. Stanowisko wojskowego generał-gubernatora objął dotychczasowy inspektor etapów armji 8-ej jen. Harbon, na szefa zarządu powołany został dotychczasowy kierownik oddziału fiskalnego Ober Ost, kapitan rezerwy, tajny radca Tiesler.

Amerykańskie warunki pokojowe.

W ostatnim swem publicznym przemówieniu oświadczył Roosevelt, że warunki

sprzymierzonych wyobraża sobie w następujący sposób: 1) Niezawisła Polska, złożona z polskich części Austrii, Niemiec, Rosji, z dostępem do morza Bałtyckiego. 2) Restytucja Serbji, Belgji; zwrócenie Rumunii zabranych jej obszarów. 3) Rozbiór Austro-Węgier i Turcji przez uwolnienie ujarzmionych ludów. Rumuńskie i włoskie części Austro-Węgier przypadną państwu narodowym. 4) Francja otrzyma Alzację i Lotaryngję. 5) Litwa i Finlandja uwolnione być mają z pod jarzma niemieckiego. 6) Szlezwik wróci do Danji. 7) Kolonie niemieckie przypadną Anglii i Japonji, Palestyna stanie się państwem żydowskim.

Sprawy polskie.

Zaprzeczenie.

„Z kompetentnej strony” otrzymuje „Dziennik Poznański” informację tej treści: „Wobec błędnych poglądów, jakoby pisma niemieckie zamieściły artykuły inspirowane przez hr. Ronkiera, stwierdzić należy z całą stanowczością, że w Warszawie nie powzięto decydujących uchwał; dotychczasowe zaś, ważne bardzo narady nie uprawniają bynajmniej do przypuszczenia, że zamierzone jest wymuszone rozwiązanie na drodze zamachu stanu, zwłaszcza w sprawie wyboru króla. Zdaniem rządu polskiego niezbędne są w tej sprawie współdziałanie i jedynomyślność nie tylko zewnętrznych czynników, lecz i ogółu narodowego.”

Odroczenie komisji.

Ze strony urzędowej wyjaśniono, że komisje Rady Stanu nie będą odbywały posiedzeń do czasu ponownego zwołania Rady. Większa część członków Rady Stanu już się rozjechała.

Konferencja marszałka Pułaskiego z hetmanem Skoropadskim.

Ukraińskie Biuro prasowe donosi: Dnia 31 ub. m. odbyła się w Kijowie dłuższa konferencja marszałka polskiej Rady Stanu Franciszka Pułaskiego z hetmanem Skoropadskim. Konferencja ta dotyczyć miała nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Ukrainą. Marszałek Pułaski bawił w Kijowie kilka dni.

Sejm Polski w Ameryce.

Wedle doniesienia „Reutera” z Waszyngtonu, w dniu 29 sierpnia otwarto w Detroit, w obecności 1007 deputowanych, Sejm polski. Deputowani reprezentują 4 miliony Polaków, zamieszkałych w Stanach Zjednoczonych.

Po rozpoczęciu obrad odczytano pismo prezydenta Wilsona tej treści: „Przesyłam Wam serdeczne życzenia, wyrażając przy tym nadzieję, którą, jak sądzę, podzielają wszystkie wolne narody świata, że obszar państwa polskiego zwrócony będzie jego narodowi”.

Sejm polski wystosował o r e d z i e do wszystkich Polaków na świecie, przebywających dziś za granicami kraju z wyrazami sympatii i z wezwaniem do bezwzględnej oporu i odtrącenia „wszelkich perfidyjnych” propozycji.

Krym za Chełmszczyznę.

„N. W. Journal” donosi z Kolonji: „Koeln. Volksztg.” donosi, że dyplomacja niemiecka omawiała z ukraińskim prezydentem ministrów Lizogubem możliwość przyłączenia Krymu do Ukrainy tylko pod tym warunkiem, że Ukraina zgodzi się na przyłączenie Chełmszczyzny do Królestwa Polskiego.

Po zamachu na Lenina.

„Korrespondenz Rundschau” donosi ze Stokholmu: Zamach na Lenina stanowią, według „Prawdy”, główny punkt programu wielkiego spisku kontrrewolucyjnego, który obejmuje całą Rosję. Centrum spisku znajduje się w Niżnim Nowgorodzie. Zamordowanie Lenina miało być dla kontrrewolucjonistów sygnałem do rozpoczęcia akcji militarnej z Niżniego Nowgorodu i Kazania. Wydany został rozkaz aresztowania wszystkich towarzyszy socjal-rewolucjonistów. Socjalista, który stawia opór zbrojny, będzie rozstrzelany bez sądu. Jako głównych organizatorów spisku w Moskwie wymieniają Sawinkowa i księcia Krobaczyna (Krapotkina)? Stwierdzono dalej, że b. prezes Dumy Guczkow, nie stoi daleko od tego ruchu. Manifest bolszewicki stwierdza, że ruch kontrrewolucyjny inscenizowany został przez koalicję. Przywódcy bolszewików zapewniali, że nie da się uniknąć ostatecznego porachunku z koalicją, który prawdopodobnie rozstrzygnie, czy maksymaliści istnieć mają nadal jako partja rządząca. Lenin był dotąd jednym z tych, który gwałtownie sprzeciwiał się zbrojnym starciom z koalicją. Przeszkoda ta teraz prawdopodobnie odpadnie.

Komisarz wojenny Trocki i przewodniczący Centralnego komitetu egzekucyjnego Zinowjew oczekiwani są w tych dniach w Petersburgu, gdzie wezmą udział w odbywającym się w pałacu Marmurowym kongresie delegatów sowieckich. Narady kongresu tego rozpoczęły się już w ubiegłym tygodniu pod przewodnictwem Zinowjewa i Lunczarskiego. Uchwały ostateczne powzięte jednak zostaną dopiero po przybyciu Trockiego.

Z GODZINY NA GODZINĘ.

Kalendarz. Dziś: Imienia N. M. P.
Jutro: Piotra i Jacka Mm.

Wschód słońca o godzinie 5.19. Zachód o godzinie 6.37. Długość dnia godzin 13.17.

Kronika ogólna.

Dziennik Rozporządzeń. № XVI Dziennika Rozporządzeń c. i k. Zarządu Wojskowego z dnia 31.VIII zawiera wykaz wszystkich pism i czasopism zgłoszonych w referacie prasowym c. i k. Zarządu Wojskowego, dalej wykaz tych pism i czasopism, które ces. niem. Jeneralne-Gubernatorstwo w Warszawie udzieliło debitu pocztowego na obszarze Polski pozostającej pod jego zarządem, wreszcie wykaz wychodzących tamże pism i czasopism, którym c. i k. Zarząd Wojskowy w Lublinie udzielił debitu pocztowego.

Zauważa się wreszcie przytem, że z dniem ukazania się tego rozporządzenia zawartego w numerze XVI Dziennika rozporządzeń c. i k. Zarządu Wojskowego otrzymały debit pocztowy, wszystkie pisma i czasopisma wychodzące w Jeneralnem Gubernatorstwie w Warszawie, a zgłoszone do dnia 15 lipca w ces. niem. Zarządzie prasowym w Warszawie.

Kronika miejska.

Spółdzielca Pracow. Szewcka Stowarzyszenie pracowników kolejowych w lokalu Trawna 3 w godzinach od 6 do 8 wieczór, od dnia dzisiejszego po dzień 15 sierpnia włącznie przyjmuje zapisy udziałowców na otwarcie pracowni szewckiej. Wysokość udziału 100 koron ilość członków dowolna. Upoważnieni do zbierania udziałów są panowie: Surowiecki Bronisław i Poppe Eugenjusz.

Brak piekarni. Otrzymujemy od jednego z mieszkańców, przydzielonego do dzielnicy 19, list z prośbą o poruszenie sprawy, dlaczego dzielnica 19 nie posiada chrześcijańskiej piekarni, lecz zmuszoną jest do stosowania się wraz z żydami do obchodzenia z nimi szabasów, kuczek i t. p. świąt, gdyż w święta żydowskie, dzielnica pozbawiona jest w zupełności chleba, czego znów nie można pogodzić z przepisami dla piekarń wydanymi przez Wydział Apropozycyjny, że: „wydawanie chleba napróżd na kuponie z datami późniejszymi nie może mieć miejsca”.

Mieszkaniec dzielnicy 19 kończąc swój list pisze:

„Smutny jest fakt, że zamykając chrześcijańską piekarnię nie pomyślano o swym czynie i nie przedsięwzięto odpowiednich kroków”.

Z kolonji letnich. W dniu 25-31 sierpnia wyjechały następujące kolonje dzieci sosnowieckich: z Łazisk od p. Ku-

nickich, z Cerekwi—p. Wietrzykowskich, z Pakostawia—pani Smoleńskiej, z Mirowa, z Zalesic — p. Rudzkich, z Kowali—p. Kuźnickich, z Pomorzian—p. Rafalskich i Ilży — gdzie były pod opieką Komitetu opieki nad dziećmi sosnowieckimi m. Ilży, z Bielicy—p. Matrackiej. Należy się serdeczna wdzięczność za łaskawą opiekę nad dziećmi. Dziś wyjeżdża z Wieniawy schron. p. Anny Łuniewskiej i z Łazisk obok Ciepłowa p. Boskich.

Ze sceny i estrady.

Z teatru.

Diś przepiękny quodlibet operowo-operetkowy, osnuty na stosunkach rosyjskich Walentinowa i tłumaczony z rosyjskiego „Noc miłości”. Mozajka ta sceniczna cieszy się wszędzie niebywałym powodzeniem.

Na środę afisz zapowiada „Królową Kinematografu”.

Niedziela po południu dla uczącej się młodzieży „Halka”.

Bilety na powyższe przedstawienia nabywać już można w księgarni W-go Suchańskiego.

Benefis Józefowicza.

W czwartek „Baron Cygański”, zawsze ciesząca się wielkim powodzeniem operetka poświęcona będzie na benefisowy wieczór jednego z bardziej lubianych i bezwzględnie zasłużonych artystów sceny Czarnockiego—Józefowicza, który trzeci z rzędu sezon bawi publiczność zarówno doskonałym głosem, jak i grą, stwarzając zawsze pierwszorzędne kreacje. Niewątpliwie też czwartkowe przedstawienie wypełni salę teatralną po brzegi.

Przyczyni się do tych zarówno osoba benefisanta, jak i jeden z piękniejszych utworów muzycznych.

Z KRAJU.

Konsekracja biskupa lubelskiego.

Konsekracja J. E. nominata ks. biskupa Fulmana ma się odbyć w miesiącu październiku. Po konsekracji nastąpi uroczysty ingres do katedry lubelskiej.

Keń zagrzybiony przez pszczoły.

We wsi Stobiecku Miejskim pod Radomskiem na łące, przytykającej do sporej pasieki, pasły się konie. Pszczoły rzuciły się na jednego z koni i tak dotkliwie go pogryzły, że w kilka godzin potym zdechł.

Strejk i aresztowanie.

Strejk w elektrowni warszawskiej, który rozpoczął się przy końcu zeszłego tygodnia, zakończył się zaraz na drugi dzień. Delegaci robotników zjawili się u komendanta elektrowni, kapitana Rummla i domagali się 50 proc. podwyżki.

Ogółem zastrejkowało przeszło 70 ludzi, a więc nie cały personal. Rummel oświadczył robotnikom, że na wypadek strejku zarządzi bezwzględne represje. I rzeczywiście na drugi dzień aresztowano przeszło 70 z pośród robotników i osadzono w Cytadeli. Ponieważ oświadczyli oni, że wrócą do pracy, wypuszczono ich i tem zakończył się strejk.

Z dniem 1-ym września r. b. w Radomiu, przy ulicy Zgodnej № 8, m. 4, yostenie otwarta

SZKOŁA MUZYCZNA

przy współdziałaniu grona dyplomowanych nauczycieli Konserwatorium Warszawskiego pod kierownictwem p. Piotra Gissera.

Do kursu nauki należą: Zasady muzyki, Harmonja, Instrumentacja wojsk i symf. i t. p. Fortepian, Skrzypce, Instrumenty dęte, Chór i orkiestra.

Zapisy i egzaminy rozpoczyna się dnia 1 września r. b. Lekcje zaś dnia 15 września r. b. Informacji udziela Kancelarja przy tej że ulicy od godz. 2-6 po połud. 791-1

Radomskie Stowarzyszenie Budowlane

LUBELSKA 41.

Radomska Spółka Ogrodnicza

Plac 3. maja 1, (w podwórzu).

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

Poleca:

BLACHY dachowe czarne i ocynkowane.
KOTŁY do warzenia białizny, smarzenia powideł, gotowania paszy dla trzody i bydła.

Redaktor: Czesław Xawery Jankowski.

Druk „J. K. Trzebiński” — Radom.

Za pozwoleniem cenzury wojennej.

Za wydawcę: Edward Suchański.

AKUSZERKA

posiadająca dyplom z odznaczeniem, długoletnią praktyką Warszawską, udziela porad, przyjmuje panie do domu, zamówienia na wyjazd, wykonywa wszelkie zlecenia lekarskie

LUCZYŃSKA

Marjacka № 11, front i piętro.

522-0

KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE

ŻEL.-BET.

A. JANISZEWSKI

Radom, ul. Długa № 28.

POLECA: PŁYTY TROTUAROWE, RYNSZTOKI, PODRYNNIKI, RURY RÓŻNYCH ROZMIARÓW DO KANALIZACJI, CEMBROWINY, POSADZKI CEMENTOWE, TARASY

KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE.

SPECJALNOŚĆ:

SŁUPY mocne! tanie! i trwałe! PUSTAKI i DACHÓWKA.

Przyjmuje zamówienia na roboty żelazo-betonowe. Kosztorysy i projekta.

Do dalszych okolic dostarczam DACHÓWKI i RURY na ryzyko loco najbliższa stacja kolejowa

BIURO TECHNICZNE

DLA BUDOWY MŁYNÓW, TARTAKÓW i CEGIELN

M. KANAREK Sp. z ogr. por.

Kraków, Szewska 9

Oddział Radom Długa 23.

Projektuje i urządza młyny z popędem parowym, motorowym i turbinowym. Dostarcza maszyny młynskie, tartaczne wszelkiego rodzaju, oraz kamienie młynskie, gatry, cyrkularki, piły gatrowe, piły do cyrkularek, toczki szmirglowe i t. p. przybory tartaczne.

Firma dysponuje pierwszorzędniemi siłami technicznymi i posiada własny warsztat mechaniczny.

Odwiedziny inżynierów, plany i kosztorysy na żądanie.

394-0

AKUSZERKA

posiadająca długoletnią praktykę, udziela porad, przyjmuje panie na słabość, [zamówienia na wieś.

802-0

RYCHARSKA, Lubelska 57.

Szkoła muzyczna

Radom, Zgodna 8, m 4 — II-gie piętro.

Zapisy i egzaminy w toku.

Klasy: Fortepianu, Skrzypiec, Instrumentów dętych, Przedmiotów teoretycznych i t. p.

Lekcje rozpoczyna się dnia 15-go września r. b.

Informacji udziela kancelarja codziennie od 2-6 po południu.

856-0

Drugie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu w Radomiu przyjmuje na oprocentowanie wkłady w koronach. Od wkładów bezterminowych płaci 3%, od terminowych — 4%.

825-2

BIURO BUDOWLANE i HURTOWNIA.

Cement, Papa, Eternit, Dachówka, Cegła, Smołowiec, Gwoździe, Żelazo, Wapno.

Po cenach hurtowych.

291-10

Aproviduje w zapasy zimowe warzywne i owocowe — domy prywatne i instytucje po cenach konkurencyjnych.

Biuro otwarte od 10 ej rano do 1-ej w południe i od 3-iej do 6-iej wieczorem—codziennie za wyjątkiem świąt.

Radomska Fabryka Smarów

WŁAŚCICIELE

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński „STEMAR”

BIURO SPRZEDAŻY: Radom — Plac 3-go Maja № 1.

POLECA: Oleje maszynowe i cylindrowe.

Smary do osi, trybów, smar do lin stalowych i konopnych.

Tłuszcz „Tovote’a”, Dzielcie i t. p.